

prima instanță, jud.: I. Rabei

dosarul nr. 2ra-2779/2015

instanța de apel, jud.: A. Gheorghieș, N. Chircu, A. Albu

Î N C H E I E R E

09 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan, Galina Stratulat

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarate de către Asociația Întreprinderilor „Partenitate”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Asociația Întreprinderilor „Partenitate” împotriva lui Valeriu Dumitraș, Angela Dumitraș, Aurel Movilă, Agenția Proprietății Publice, intervenienți accesorii Societatea pe Acțiuni „Omagiu”, Oficiul Cadastral Teritorial Rîșcani, notarul Galina Morea cu privire la declararea nulității actelor juridice,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 30 iunie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de avocatul stagiar Olga Diaconu în interesele Asociației Întreprinderilor „Partenitate” și menținută hotărîrea Judecătoriei Rîșcani din 19 noiembrie 2014

c o n s t a t ă

La 28 ianuarie 2014, AÎ „Partenitate” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Valeriu Dumitraș, Angela Dumitraș, Aurel Movilă, Agenția Proprietății Publice, intervenienți accesorii SA „Omagiu”, OCT Rîșcani, notarul Galina Morea cu privire la declararea nulității actelor juridice.

În motivarea acțiunii sale, AÎ „Partenitate” a indicat că, în fapt, SA „Omagiu” a fost înregistrată la Camera înregistrării de Stat la data de 14 mai 1996, cod fiscal 1004602003064, fiind constituită prin reorganizare din întreprinderea principală de arendă cu cărți, cu cota proprietății private de 100 %.

În capitalul statutar al SA „Omagiu”, la momentul fondării, au fost incluse 19 obiecte imobiliare - magazine de cărți „Luminița”, amplasate în mai multe localități a raionului Rîșcani.

AÎ „Partenitate” este acționar în cadrul SA „Omagiu” avînd în deținere 4912 acțiuni nominale.

Susține reclamantul că, a solicitat de la SA „Omagiu” să-i prezinte informația cu privire la situația patrimoniului societății în prezent în raport cu momentul fondării societății cu privire la imobilele incluse în capitalul social. În legătură cu aceasta, AÎ „Partenitate” a făcut cunoștință cu hotărîrile Consiliului de

conducere ale SA „Omagiu” din anul 1998, în baza cărora au fost înstrăinate la licitație mai multe bunuri imobile printre care și bunul imobil - magazin de cărți „Luminița”, amplasat în s. Sturzeni, raionul Rîșcani.

Afirmă că, analizând actele care i-au fost puse la dispoziție, AÎ „Partenitate” a constatat că, în conformitate cu adeverința de privatizare nr. 8/03 din 19 februarie 2007, bunul imobil - magazin de cărți „Luminița” din s. Sturzeni a fost inclus în capitalul social al societății odată cu fondarea ei în anul 1996, iar la începutul anului 1999, Consiliul de conducere al SA „Omagiu” a luat hotărârea de a vinde mai multe bunuri imobile, printre care și imobilul din s. Sturzeni.

La 24 noiembrie 1999, prin ordinul nr. 82 a Președintelui SA „Omagiu”, a fost formată comisia cu privire la comercializarea magazinului librăriei din s. Sturzeni, r. Rîșcani.

La 12 decembrie 1999 a avut loc licitația privind înstrăinarea imobilului din s. Sturzeni, r. Rîșcani, iar conform procesului-verbal nr. 1 din aceeași dată cu privire la rezultatele licitației, câștigător al licitației a fost desemnat Aurel Movilă.

La 28 februarie 2000 a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare a bunului - magazin librărie din s. Sturzeni, între SA „Omagiu” și Aurel Movilă, contractul fiind înregistrat de notarul Antoficiuc Alexandru cu numărul 354.

La 01 decembrie 2000, OCT Rîșcani a realizat înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil - magazin de cărți, după Aurel Movilă.

Reieșind din cele menționate reclamantul, consideră încheierea contractului de vânzare-cumpărare nr. 2/4-6917 din 26 decembrie 2005, în baza căruia s-a înregistrat la data 12 ianuarie 2006 dreptul de proprietate asupra pîrîților Valeriu Dumitraș și Angela Dumitraș ca nefondată, neîntemeiată, lipsită de consistență și suport juridic, fiind bazată pe aplicarea eronată și incorectă a datelor dispuse, prin urmare contractul este unul ilegal și pasibil de a fi declarat nul.

Din materialele în cauză, AÎ „Partenitate” a conchis că înstrăinarea magazinului de cărți din s. Sturzeni, r. Rîșcani a avut loc cu multiple încălcări ale legislației în vigoare, fapt ce duce nemijlocit la nulitatea tuturor tranzacțiilor menționate.

Consideră că, prin înstrăinarea bunului, inclusiv în capitalul social al societății, nu a avut loc micșorarea capitalului social în mărime egală cu valoarea de bilanț a bunului.

În conformitate cu Legea cu privire la societățile pe acțiuni nr. 1134-XIII din 02 aprilie 1997, art. 50 alin. (3) lit. b), modificarea capitalului social al societății este de competența exclusivă a organului suprem de conducere al societății - Adunarea Generală a Acționarilor.

Afirmă reclamantul că, în speță, hotărârea cu privire la înstrăinarea bunului a fost luată de Consiliul de conducere al societății, fapt care vine în contradicție cu prevederile legale în vigoare. Analizând hotărârea cu privire la înstrăinarea bunurilor adoptată de Consiliul de conducere al SA „Omagiu”, luînd în considerație că a fost adoptată cu votul a doar doi membri ai consiliului din trei, constată că, pe lângă faptul că a fost adoptată contrar prevederilor legale mai sus

menționate, a fost adoptată și contrar prevederilor art. 83 a Legii cu privire la societățile pe acțiuni, care prevede că în cazul adoptării deciziei de încheiere a unei tranzacții de proporții, consiliul societății urmează să ajungă la unanimitate, în caz contrar, chestiunea dată urmează a fi înscrisă în ordinea de zi a adunării generale a acționarilor.

În drept, în susținerea pretențiilor sale invocă reclamantul, prevederile Constituției RM, ale Codului Civil RM (în redacția anului 1964), Codului Civil RM nou, precum și a Legii privind societățile pe acțiuni în vigoare la data emiterii hotărârii Consiliului de conducere și a încheierii contractului de vânzare-cumpărare.

Totodată, consideră aplicabile prevederile art. 50 Cod civil (în redacția anului 1964), întrucât convențiile contestate contravin dreptului de proprietate al SA „Omagiu” asupra bunului menționat, care formează capitalul social al societății și asigură interesele patrimoniale ale creditorilor și acționarilor societății, printre care și AÎ „Partenitate”.

Conducându-se de prevederile constituționale, AÎ „Partenitate”, în calitate de acționar în cadrul SA „Omagiu”, nu a cunoscut despre existența actelor a căror anulare se cere și nefiind de acord cu conținutul acestora, le consideră ilegale și pasibile de anulare.

Insistă reclamantul asupra faptului că, Legea cu privire la societățile pe acțiuni nr. 1134-XIII din 02 aprilie 1997, prin intermediul art. 40, art. 42, art. 45 prevede expres modalitatea, procedura și condițiile de reducere a capitalului social, procedura care în cauza de față nu a avut loc. Conform normelor enumerate, decizia privind majorarea sau micșorarea capitalului social o primește doar adunarea generală a acționarilor în ordinea prevăzută de lege. Hotărârea privind modificarea capitalului statutar al societății intră în vigoare începând cu ziua înregistrării modificărilor și completărilor, incluse în Statut de către Camera înregistrării de Stat de pe lângă Ministerul Justiției.

Prin urmare consideră că, orice altă modalitate de diminuare a patrimoniului unei societăți pe acțiuni este considerată sustragere ilegală de bunuri, căzând sub incidența prevederilor Codului penal.

Astfel, AÎ „Partenitate”, în calitate de acționar al SA „Omagiu”, se consideră lezată în dreptul său de proprietate pe motiv că, capitalul social al societății a scăzut semnificativ, respectiv potențialul economic al societății a scăzut considerabil odată cu depozitarea ilegală a societății de bunurile proprietate privată, toate acestea conducând esențial la scăderea profiturilor pe care societatea putea să le obțină.

Totodată, ține să menționeze că despre încălcarea dreptului de proprietate asupra clădirii magazinului de cărți din s. Sturzeni, r. Rîșcani, individualizat cu nr. cadastral 7149100.018.01, au aflat în urma raportului furnizat recent de SA „Omagiu”, astfel termenul de prescripție începe să curgă din momentul în care le-au fost puse la dispoziție actele aferente înstrăinării bunului, anume la data de 02 aprilie 2013, când au recepționat răspunsul la interpelarea acționarului AÎ „Partenitate”.

Solicită reclamantul repunerea în termenul de înaintare a acțiunii în revendicarea bunului imobil; declararea nulă și fără efecte juridice a procesului-verbal nr. 1 din 12 decembrie 1999, a contractului de vânzare-cumpărare nr. 354 din 28 februarie 2000, a contractului de vânzare-cumpărare nr. 2/4-6917 din 26 decembrie 2005 și repunerea în termen a acțiunii.

La 08 mai 2014 reclamantul AÎ „Partenitate” a înaintat o cerere cu privire la concretizarea pretențiilor din acțiune, indicând că, AÎ „Partenitate” este acționar în cadrul SA „Omagiu” avînd în proprietate 12319 acțiuni, fapt confirmat prin extrasul din registrul acționarilor nr. 00003 din 14 ianuarie 2014.

A mai indicat că a aflat despre faptul că Consiliul societății SA „Omagiu” a decis a vinde imobilul din s. Sturzeni, în cadrul examinării dosarului inițiat la cererea de chemare în judecată a CF „Europa Trust” SA către SA „Omagiu”, AÎ „Partenitate” privind anularea Hotărîrilor Consiliului SA „Omagiu” din anul 1999 prin care s-a decis a înstrăina bunurile imobile din satele Pelenia, Răcăria, Sturzeni, Corlăteni. În acest sens, Judecătoria Botanica mun. Chișinău a adoptat, la 13 aprilie 2012 hotărîrea prin care a admis cererea SA „Europa Trust” și a anulat deciziile Consiliului SA „Omagiu” prin care a decis înstrăinarea imobilelor din localitățile menționate mai sus, totodată instanța a constatat că, odată cu înstrăinarea bunurilor imobile în cauză. SA „Omagiu” a realizat o tranzacție de proporții.

Reieșind din faptul că, conform prevederilor art. 83 alin. (1) a Legii cu privire la societățile pe acțiuni din 02 aprilie 1997 în coroborare cu prevederile art. 39 alin. (1) din statutul SA „Omagiu”, tranzacția de proporții urmează a fi adoptată cu votul unanim al membrilor consiliului, instanța a constatat că decizia consiliului societății a fost executată de administrația societății cu încălcarea legislației RM, or decizia consiliului SA „Omagiu” nu a fost adoptată cu votul unanim al membrilor consiliului. Totodată, instanța a constatat că decizia Consiliului societății a fost adoptată contrar prevederilor Legii cu privire la societățile pe acțiuni, statutului societății.

Invocă că, conform hotărîrii din 13 aprilie 2012, s-a constatat faptul că organizarea consiliilor pentru petrecerea licitațiilor a avut loc cu încălcarea prevederilor pct. 2 al Regulamentului cu privire la modul de comercializare a activilor neutilizate în procesul tehnologic al întreprinderilor adoptat prin Hotărîrea Guvernului RM nr. 665 din 29 noiembrie 1996, fiind adoptate fără ca în acest sens să existe decizia organelor de conducere SA „Omagiu”. Luînd în considerație faptul că hotărîrea Consiliului de Administrare a SA „Omagiu” prin care s-a hotărît a vinde imobilele din s. Răcăria, s. Pelenia, s. Sturzeni, s. Corlăteni, a fost anulată, iar actele care se solicită a fi anulate de reclamant sunt niște acte subsecvente hotărîrii declarate nule, consideră că în cazul dat se impune anularea procesului-verbal nr. 1 din 12 decembrie 1999, contractului de vânzare-cumpărare nr. 354 din 28 februarie 2000 și nr. 2/4-6917 din 26 decembrie 2000, acte care sunt rezultatul executării hotărîrii declarate nule. Actul juridic declarat nul are efect retroactiv fiind considerat inexistent, fapt ce lipsește de efecte

juridice actele juridice care au fost încheiate ulterior acestuia, ca acte juridice subsecvente, în speță - actele nulitatea cărora se solicită de reclamant.

Astfel, solicită AÎ „Partenitate” repunerea reclamantului în termenul de contestare a actelor juridice, constatarea faptului înstrăinării bunurilor SA „Omagiu” cu încălcarea procedurii și a exigențelor legale; constatarea violării dreptului de proprietate al SA „Omagiu” și a acționarilor acesteia de către Agenția pentru Privatizare, declararea nulă și fără efecte juridice a procesului verbal nr. 1 din 12 decembrie 1999 cu privire la rezultatele licitației și declararea nulă și fără efecte juridice a contractului de vânzare-cumpărare nr. 354 din 28 februarie 2000 și nr. 2/4-6917 din 26 decembrie 2005.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani din 19 noiembrie 2014, acțiunea înaintată de AÎ „Partenitate” împotriva lui Valeriu Dumitraș, Angela Dumitraș, Aurel Movilă, Agenția Proprietății Publice, intervenienți accesorii SA „Omagiu”, OCT Rîșcani, notarul Galina Morea cu privire la declararea nulității actelor juridice s-a respins ca tardivă.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe la 15 decembrie 2014 avocatul stagiar în interesele AÎ „Partenitate” a atacat-o cu apel, solicitînd casarea acesteia, cu emiterea unei decizii privind declararea nulă și fără efecte juridice a procesului verbal nr. 1 din 12 decembrie 1999 cu privire la rezultatele licitației și declararea nulă și fără efecte juridice a contractului de vânzare-cumpărare nr. 354 din 28 februarie 2000.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 30 iunie 2015 s-a respins apelul declarat de avocatul stagiar Olga Diaconu în interesele Asociației Întreprinderilor „Partenitate” și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Rîșcani din 19 noiembrie 2014.

La 24 septembrie 2015, AÎ „Partenitate” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrilor instanțelor judecătorești inferioare cu pronunțarea unei decizii de restituire a pricinii spre rejudecare în fond.

În motivarea recursului a menționat că, consideră decizia instanței de apel și a primei instanțe neîntemeiate și ilegale, deoarece au fost apreciate arbitrar probele, a fost interpretată eronat legea și a fost aplicată o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Mai mult susține că, urmare a hotărîrilor pronunțate le sunt încălcate drepturile fundamentale, în cazul în care au fost lăsați fără bunuri, prin ce li se aduce atingere dreptului prevăzut la art. 6 CEDO.

Examinînd temeiurile recursului declarat de către AÎ „Partenitate” în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 432 CPC, alin. (2), (3) și (4), se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului. Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată. Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către AÎ „Partenitate” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se axează asupra fondului cauzei, referindu-se la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, invocarea de către recurent a faptului că instanța de apel a interpretat și aplicat eronat normele de drept material și procedural la judecarea pricinii este pur declarativă, doar pentru a se încadra în temeiurile declarării recursului.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din CPC are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar nu și temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței degajate de CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell contra Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursurilor invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul

judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către AÎ „Partenitate” ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Asociația Întreprinderilor „Partenitate” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Galina Stratulat